

RJ 25/4/23
Directoraat-generaal Klimaat
en Energie

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

24 april 2023

Kenmerk

DGKE / 27064850

nota

Beslisnota voorjaarsbesluitvorming Klimaat

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted]

Aanleiding

Voorliggende Kamerbrief met bijlagen bevat de uitkomst van de voorjaarsbesluitvorming over aanvullende klimaatmaatregelen. Aanleiding voor de besluitvorming is de afstand tot het aangescherpte doel in de klimaatwet. Ter voorbereiding op de besluitvorming vond het Interdepartementaal Beleidsonderzoek Klimaat plaats. Dit beleidspakket reageert dus ook op dit IBO. Het pakket ligt op 26 april voor in de MR en wordt daarna naar de Tweede Kamer verzonden.

Geadviseerd besluit

U kunt de brief ondertekenen.

Kernpunten

Kamerbrief

- De prognose van het PBL in de Klimaat- en Energieverkenning 2022 maakt duidelijk dat méér nodig is (ten opzichte van de uitwerking van het Coalitieakkoord in het Beleidsprogramma Klimaat uit juni 2022) om het 2030-doel uit de Klimaatwet te kunnen halen van ten minste 55% reductie van de broeikasgasuitstoot ten opzichte van 1990. Daarom presenteert het kabinet met deze brief een aanvullend pakket aan maatregelen. Hiermee wordt, na het Beleidsprogramma Klimaat uit voorjaar 2022, nadere uitwerking wordt gegeven aan het klimaat(mitigatie)beleid in Nederland.
- De Kamerbrief is opgedeeld in vier delen. Deel I gaat in op de opdracht te komen tot een rechtvaardig, uitvoerbaar en ambitieus klimaatbeleid. Deel II beschrijft de maatregelen. Deel III geeft een toelichting op de besluitvorming. Deel IV gaat in op de vervolgstappen.

Overzicht maatregelen en financiële tabel (Bijlage 1 (a+b))

- Betreft het totaaloverzicht van maatregelen waartoe is besloten, inclusief budgettaire afspraken en de verwachte impact in termen van reductie van broeikasgasuitstoot.

ontwerp-Meerjarenprogramma Klimaatfonds. (Bijlage 2 + 2a t/m d)

- Onderdeel van het pakket aan maatregelen is het ontwerp-Meerjarenprogramma 2024 van het Klimaatfonds.
- Het ontwerp-Meerjarenprogramma 2024 is de uitgebreide toelichting bij de Voorjaarsnota ten aanzien van het Klimaatfonds.

Wetgevingsprogramma (Bijlage 3)

- Het kabinet rapporteert twee keer per jaar over de voortgang van de totstandkoming van klimaatwet- en regelgeving. Het wetgevingsprogramma geeft een actueel overzicht van de klimaatwet- en regelgeving die in voorbereiding is. Voor een groot aantal van de aanvullende maatregelen die het kabinet in deze brief aankondigt, is naar verwachting nieuwe wet- en regelgeving of een wijziging van bestaande wet- en regelgeving nodig.

Toelichting

Beschrijving besluitvormingsproces

De kwartaaloverleggen tussen de minister voor Klimaat en Energie en betrokken vakministers zijn sinds het verschijnen van het Beleidsprogramma Klimaat (juni 2022) benut om te spreken over de (noodzaak van) aanvullende klimaatmaatregelen.

In de periode augustus 2022 - maart 2023 vond een onafhankelijk Interdepartementaal Beleidsonderzoek plaats. Dit IBO heeft het beleidsprogramma Klimaat dat in juni 2022 aan de Tweede Kamer is aangeboden, kritisch tegen het licht gehouden en zonder politieke last of ruggespraak inzichtelijk gemaakt welke aanscherpingen van, en aanvullingen op, het huidige klimaatbeleid mogelijk zijn om invulling te geven aan de klimaatambities van het kabinet.

Besluitvorming over de aanvullende klimaatmaatregelen startte formeel na gereedkoming van het IBO, gedurende de periode 14 maart – 26 april 2023. De route liep via de Ministeriële Commissie Klimaat en Energie (MCKE) naar de Ministerraad. Tussentijdens vonden Bewindslidenoverleggen (hierna: BWO's) plaats tussen MKE en vakministers en de minister en staatssecretaris van MFIN.

- 14 maart: startgesprek voor het besluitvormingsproces in de MCKE. Hierin is gesproken over het beleidstekort, de doelstelling van het aanvullende pakket op basis van het Coalitieakkoord, de inhoud van het IBO en de planning van het verdere besluitvormingsproces.

- 23 maart: (breed) BWO over de doelstelling van het aanvullende pakket op basis van het Coalitieakkoord.
- 4 april: (breed) BWO over i) de tussenstand van het maatregelenpakket op basis van BWO's per sector ii) de contouren van de Kamerbrief
- 18 april: MCKE over maatregelenpakket en TK-brief.
- 21 april: Toelichting MKE in de MR over de stand van zaken besluitvorming na MCKE 18 april en drie nog openstaande punten: autobelastingen, energiebelasting, afbouw fiscale subsidies die in BWO's verder worden besproken in aanloop naar MR van 26 april.
- 26 april: Besluitvorming MR en verzending aan de Tweede Kamer.

Proces Klimaatfonds

- Juli/november 2022: de cyclus voor het eerste meerjarenprogramma Klimaatfonds is aan het eind van de zomer 2022 begonnen met het uitwerken van maatregelen door diverse ministeries ten behoeve en het opstellen van deelprogramma's door perceelhouders. Via het deelprogramma deed de verantwoordelijke bewindspersoon een voorstel voor de besteding van het indicatieve budget van zijn of haar perceel aan de fondsbeheerder (Minister voor Klimaat en Energie). Bij het opstellen van de deelprogramma's is ook input gevraagd aan experts (waaronder PBL, RVO, TNO).
- December 2022: uiteindelijk zijn ruim tachtig maatregelen ingediend bij de fondsbeheerder, met een gezamenlijke budgetclaim van circa € 48 miljard. Deze maatregelen zijn begin december voorzien van een conceptbeoordeling door het fondsbeheerteam bij EZK in samenwerking met FIN.
- Januari/februari 2023: het PBL heeft een onafhankelijke reflectie gegeven op de conceptbeoordeling door fondsbeheer en alle individuele maatregelen. Ook hebben indieners van maatregelen in sommige gevallen hun voorstellen aangepast/aangescherpt n.a.v. de conceptbeoordeling. Verder heeft er een generatietoets plaatsgevonden op twee ingediende voorstellen.
- Maart/april 2023: aan de hand van deze gewijzigde voorstellen en de PBL-reflectie heeft u in de MCKE van 14 maart jl. een voorstel ingediend voor het ontwerp-MJP 2024. Vervolgens is het ontwerp-MJP meegelopen in het voorjaarsbesluitvormingsproces over de aanvullende klimaatmaatregelen.
- De integrale besluitvorming heeft geleid tot het toevoegen van maatregelen aan het ontwerp-MJP en aanpassing van de indicatieve verdeling van budgetten per perceel en het ophogen van het Klimaatfonds. Veel maatregelen hebben middelen toegewezen gekregen in de vorm van reserveringen, waardoor middelen in latere jaren beschikbaar komen (wanneer een maatregel voldoende is uitgewerkt).